

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

vis varig indtægt og skabe et grundlag, hvorpå han kan opbygge en stabil indtægt.

De livsvarige ydelser kan naturligt også betragtes som statens vederlag for brugen af kunstnerens værker og for den samfundsværdi, de kunstneriske værker repræsenterer. Den sikkerhed, der ligger i, at ydelsen er livsvarig, har også gang på gang været fremhævet af kunstnerne som noget meget betydningsfuldt.

I det materiale, som jeg har modtaget fra kunstnerorganisationerne om disse ydelser, er der da også enighed om, at man bør bevare de livsvarige ydelser på finansloven. Der stilles dog forslag om enkelte ændringer i ordningerne. Jeg henviser herom til det bilag, der følger med redegørelsen.

Sammenfattende kan man sige, at de foreliggende forslag til ændringer i den bestående ordning i hovedsagen går ud på, at hædersgaverne skal bortfalde og det frigjorte beløb anvendes til statsydelse. Endvidere, at statsydelse på en eller anden måde skal reguleres under hensyntagen til kunstnerens økonomiske forhold.

I ministeriet har vi naturligvis overvejet de forskellige forslag, herunder også muligheden for at ophæve begrebet livsvarig ydelse og om-danne disse ydelser til flerårige arbejdsstipendier til samme kreds af kunstnere, som nu kan få hædersgave eller statsydelse.

Med den sidstnævnte ordning ville man skabe en parallel til den ordning, man har med arbejdslegater til yngre kunstnere. Ulemperne ved en sådan ordning er, at kunstneren ikke får tilstrækkelig tryghed til at kunne tilrettelægge sit arbejde over en længere periode. Det forekommer mig da heller ikke rimeligt, at samfundet støtter kunstneren i hans mest frugtbare arbejdsperiode og derefter slår hånden af ham og henviser ham til – måske i en alder af 50–55 år – at søge nyt arbejde og nyt levebrød.

Jeg kan derfor ikke se rettere, end at vi fortsat bør have en eller anden form for livsvarig kunstnerstøtte til landets betydeligste kunstnere. Erfaringerne viser da også, at tildeling af livsvarig ydelse har givet stødet til, at en skabende kunstner har opgivet en fast stilling for helt at kunne hellige sig sin kunst, har givet livsmod og tryghed, der har betydet fornyet skaben, samt givet en række kunstnere en bedre og mere betrygget tilværelse.

Spørgsmålet er så blot, i hvilken form vi skal have disse ydelser.

Den nuværende ordning med opdeling i hædersgaver og statsydelse giver jo mulighed for at tildele samfundets særlige anerkendelse til kunstnere, der har præsteret noget ekstraordinært, og som derved får en økonomisk sikkerhed i deres tilværelse. Ordningen har også den fordel set i relation til de forskellige forslag om indtægtsregulering, at man undgår at skulle kontrollere kunstnerens indtægter, og at den er enkel at administrere.

Hvis man vil gennemføre en indtægtsreguleret statsydelse, undgår man næppe visse administrative vanskeligheder, men på trods heraf er jeg dog kommet til den overbevisning, at det vil være rigtigt at forsøge at gennemføre en nyordning, der i et vist omfang tager hensyn til kunstnerens indtægt ved ydelsens udbetaling. Den ordning, jeg tænker mig gennemført, vil jeg skitsere således:

- 1) Hædersgaverne bortfalder, og det frigjorte beløb anvendes til statsydelse.
- 2) Statsydelsen fastsættes til 6.000 kr. + tillæg – pr. 1. oktober 1976 ca. 34.600 kr.
- 3) Statsydelse tildes efter de gældende kriterier med hensyn til kunstnerisk kvalitet og produktion, altså uafhængigt af økonomiske forhold.
- 4) Ydelsen er livsvarig, og den stedfundne vurdering af kunstnerisk kvalitet og produktion kan ikke ændres.
- 5) Udbetaling afhænger af indtægtsforhold, dog således, at der altid kommer en minimumsydelse på 1.000 kr. + tillæg, pr. 1. oktober 1976 ca. 5.800 kr., til udbetaling. Den resterende del af ydelsen er indtægtsreguleret, således at den del af kunstnerens »anden indtægt«, der overstiger et nærmere fastsat beløb, kommer til afkortning i ydelsen med et beløb på en vis procent af indtægten.

Wechselmann-udvalgets forslag om, at statsydelse skulle fastsættes til laveste tjenestemandslønning (pr. 1. oktober 1976 49.511 kr.), tror jeg ikke er gennemførligt under de gældende økonomiske vilkår. Jeg har derfor ment, at man måtte finde frem til et andet udgangspunkt, og jeg har foreslået, at statsydelse fastsættes til 6.000 kr. + tillæg.

Jeg tror, at det er rigtigt, at man bibeholder den eksisterende formelle fremgangsmåde ved tildeling af livsvarige ydelser, hvorefter det er repræsentantskabet, der på grundlag af fondets respektive udvalg afgiver indstilling til